

روش تحقیق

www.ketab.ir

تالیف :

محمد ایدی – علی حسین پناه

واحد ایلام

ایدی، محمد، ۱۳۵۶-

روش تحقیق / محمد ایدی؛ علی حسین پناه

ایلام: دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام، ۱۳۸۹.

۲۲۴ ص. نمودار، جدول.

قیمت: ۳۸۰۰۰

ISBN: ۹۷۸-۹۶۴-۲۲۳-۸۹۳-۴

۱. علوم انسانی - روش شناسی ۲. علوم انسانی - تحقیق. الف: حسین پناه، علی؛

۱۳۶۰-، مؤلف

HD ۳۰/۴ الف ۹ / ۹

کتابخانه ملی ایران

نام کتاب: روش تحقیق

تألیف: محمد ایدی - علی حسین پناه

تایپ و صفحه آرایی: علی عباس موسوی

طرح جلد: علی عباس موسوی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سازمان و چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی^{*}

ناشر: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام (تلفن: ۸-۲۲۲۷۵۲۶ و تلفکس: ۲۲۲۷۵۳۱)

(ایلام، انتهای بلوار دانشجو، ص. پ: ۴۴۷ کد پستی: ۶۹۳۱۱-۳۳۱۴۵، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام)

چاپ اول: ۱۳۸۹

شمارگان: ۲۰۰۰

قیمت: ۳۸۰۰۰ ریال

کلیه حقوق محفوظ است

فهرست مطالب

عنوان ----- شماره صفحه

پیشگفتار ----- ۱

فصل اول

مقدمه ----- ۴

انگیزه نگارش علمی ----- ۴

ضرورت نگارش علمی ----- ۵

ویژگیهای نگارش علمی ----- ۶

خلاصه فصل ----- ۸

پرسش و خودآزمایی ----- ۸

فصل دوم

مفهوم روش تحقیق ----- ۹

تعریف تحقیق ----- ۱۰

تعریف روش ----- ۱۰

روش علمی روش کور باعصا است ----- ۱۰

ویژگی های روش علمی تحقیق ----- ۱۱

- ۱- افزایشی بودن ----- ۱۱
- ۲- تجربی بودن ----- ۱۱
- ۳- نظم داشتن ----- ۱۱
- ۴- تعمیم پذیری ----- ۱۲
- ۵- تخصص طلبی ----- ۱۲
- ۶- دقت و صحت در مشاهده و توصیف ----- ۱۲
- ۷- عینیت و منطقی بودن ----- ۱۲
- ۸- صبر طلبی ----- ۱۳
- ۹- جرأت طلبی، شجاعت و شهامت ----- ۱۳
- ۱۰- رعایت اصل بی طرفی ----- ۱۳
- انواع تحقیق براساس هدف ----- ۱۴
- الف) تحقیق بنیادی ----- ۱۴
- ب) تحقیق کاربردی ----- ۱۵
- ج) تحقیق توسعه ای ----- ۱۵
- د) تحقیقات عملی ----- ۱۵
- تحقیق کمی ----- ۱۶
- تحقیق کیفی ----- ۱۶
- محدودیت های تحقیق ----- ۱۶
- محیط تحقیق ----- ۱۷
- ۱- محیط کاملاً کنترل شده ----- ۱۷
- ۲- محیط طبیعی ----- ۱۷
- ۳- محیطی که به طور نسبی کنترل شده است ----- ۱۷
- هدف و فایده پژوهش ----- ۱۸
- امکانات مورد نیاز تحقیق ----- ۱۸
- ۱- نیروی انسانی لازم ----- ۱۸

۱۸	۲- امکانات از لحاظ منابع مورد بررسی
۱۹	۳- امکانات اقتصادی
۱۹	۴- امکانات اجتماعی
۱۹	۵- امکانات مکانی و زمانی
۱۹	موانع و آفات تحقیق
۱۹	فواید یک تحقیق خوب
۲۰	فرآیند تحقیق علمی
۲۱	رابطه تحقیق علمی با آمار و رایانه
۲۲	جایگاه آمار در تحقیقات علمی و مراحل انجام آن
۲۳	جایگاه رایانه در تحقیقات علمی و مراحل انجام آن
۲۴	خلاصه فصل
۲۴	پرسش و خودآزمایی
۲۵	انتخاب موضوع تحقیق
۲۵	چگونه موضوعی مناسب برای تحقیق انتخاب کنیم
۲۵	۱. مشاهدات و تجربیات شخصی و حرفه ای محقق
۲۶	۲. استفاده از نظریه های علمی
۲۶	۳. کنجکاوی
۲۶	۴. مطالعه آثار مکتوب و منابع موجود
۲۷	۵. اولویتهای تحقیقاتی
۲۷	۶. منابع شفاهی
۲۷	۷. متقاضیان تحقیق
۲۷	۸. مشورت با اهل نظر (متخصصین)
۲۸	ویژگیها و معیارهای انتخاب موضوع

۲۸	۱. علاقمندی به موضوع
۲۸	۲. اهمیت و اولویت موضوع
۲۸	۳. بدیع بودن (نو و تازه بودن موضوع)
۲۸	۴. امکان پذیر بودن تحقیق
۲۸	۵. کاربردی بودن تحقیق
۲۹	۶. توانایی پژوهشگر (مرتبط با رشته تخصصی محقق بودن)
۲۹	۷. میکرو بودن
۲۹	۸. شفاف بودن
۲۹	۹. به صرفه بودن
۳۰	۱۰. عدم مغایرت با اخلاق پژوهش
۳۰	مطالعه ادبیات و سوابق مسئله تحقیق
۳۱	روش دستیابی به منابع و فهرست برداری از آنها
۳۳	محدود کردن موضوع
۳۴	۱- محدود کردن حجم نوشته
۳۴	۲- محدودیت منابع
۳۴	۳- محدودیت مخاطبان
۳۴	۴- محدودیت زمان
۳۵	بیان مسئله
۳۶	تفاوت بین سؤال با مسئله
۳۷	تعریف عملیاتی مسئله تحقیق
۳۷	سؤال های تحقیق
۳۸	پرسشهای اساسی تحقیق
۳۸	چند شرط برای پرسشهای اساسی
۳۹	روش نگارش و ارزیابی مسئله تحقیق
۴۰	خلاصه فصل

پیشگفتار

شکران را که دگر بار رسیدی به بهار
بیخ نیکی بنشان و ره تحقیق بجوی
روی جان طلبی، آینه را قابل ساز
ورنه هرگز گل و نسرین ندمد ز آهن و روی

حافظ شیرازی

بارالها زبان و ذهنمان از حمد و سپاس به درگاه تو قاصر است و نمی دانیم چگونه شکر گزار
رحمت تو باشیم که به ما فرصت عطا فرمودی تا رشد و اعتلای ذهنی را که به برکت الطاف بیکران
تو غایدمان شده است را، عرضه داریم.

هزاران سال است که انسان به دنبال پاسخ چراهای خویش است، چرا خورشید می
درخشد؛ چرا باران می بارد؛ چرا روز روشن و شب تیره است؛ شب ها خورشید کجا می رود؟ و بی
نهایت چراهای دیگر که پاسخ به ساده ترین آنها، چراهای دیگری را به دنبال می آورد. آدم برای
دانستن، تلاش می کند و سعی می کند برای آنچه که نمی فهمد، توجیهی مناسب پیدا کند، حاصل
این تلاش در مراحل اولیه "اسطوره" و گاهی "افسانه" بوده است.

می توان گفت تحقیق از کلمه حق گرفته شده و در طی گذشت زمان تحول پیدا کرده است به
طوری که وظیفه اصلی آن، شناخت حقایق و رسیدن به سعادت و کمال است. در طول تاریخ
تحقیق و جستجو با زندگی آدمیان همراه و همزاد بوده و همواره حاده تکامل و تعالی را در پیش
رو داشته است تا جایی که امروزه تحقیقات مختلف، تعریف و چارچوب و قالب خاص خود را
پیدا کرده اند.

تحقیق را پایه توسعه و تعالی دانسته اند و تمرکز بفرایند و راهبرد های تحقیقاتی را می توان
در زمره مهمترین و حیاتی ترین برنامه های دوربرد جوامع و سازمانها برای توسعه پایدار و بالندگی
فراگیر به شمار آورد. یکی از مسائل مهمی که همواره پژوهشگران و نویسندگان آثار علمی با آن
برخورد داشته اند، گوناگونی ارائه مطلب در یک نوشته است. با مراجعه به کتابها و مقالات مختلف
آنچه که جلب توجه می نماید، پراکندگی ارائه مطلب و نحوه بیان مفهوم و موضوع اصلی یک
نوشته است که این امر می تواند در روانشناسی مطالعه تأثیر بسزائی داشته باشد و این خود گواه
اهمیت استاندارد سازی انتشارات است.

محقق مؤمن و متعهد در تمام مراحل تحقیق به فکر آزمودن فرض خود است

، نه اثبات آن.